

A Fővárosi Ítéltábla a Budapesti 384. Ügyvédi Iroda (fél címe 5) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (u.o.) II. rendű felpereseknek - a dr. Bebesi István ügyvéd (fél címe 3) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és dr. Szabó Ákos ügyvéd (fél címe 6) által képviselt II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a dr. ... jogtanácsos által képviselt I. rendű alperesi beavatkozó (fél címe 4) I. rendű az I. rendű alperes pernyertessége érdekében beavatkozott, és a Gaálné dr. Kassai Zsuzsanna ügyvéd (fél címe 2) által képviselt II. rendű alperesi beavatkozó (fél címe 1) II. rendű a II. rendű alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Székesfehérvári Törvényszék 2012. február 27. napján kelt 27.P.20.407/2010/31. számú közbenső és részítélete ellen a II. rendű alperes részéről 32. sorszám alatt előterjesztett Pf/4. sorszám alatt megindokolt, valamint Pf/5. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

közbenső ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg az I-II. rendű felpereseknek együttesen 10.000 (Tízezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget, míg - felhívásra - 12.000 (Tizenkettőezer) forint hiányzó fellebbezési eljárási illetéket az állam javára.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű felperes házastársát, a II. rendű felperes édesapját, ...t az I. rendű alperesi társaság tagja - dr. ... - 1984-től kezdetben üzem-, majd háziorként kezelte. A II. rendű alperes reumatológus szakorvos, 2005-ben megállapította, hogy ... rheumatoid arthritisben szenved. A nála alkalmazott gyógyszeres kezelés bevált, a laboreredmények a későbbiek során megfelelő eredményeket mutattak. ... 2008 áprilisában friss labor lelettel jelentkezett a II. rendű alperesnél azzal, hogy fájdalmai kiújultak. A II. rendű alperes fájdalomcsillapító jellegű injekciót alkalmazott, a

korábban elrendelt gyógyszereket fenntartotta. A 2008. május 24-ei kontroll alkalmával a beteg arról számolt be, hogy fájdalmai nem csökkentek, ekkor a II. rendű alperes a fájdalom csillapításra a korábbi nem szteroid gyulladáscsökkentő Movalis helyett Arcoxiát írt fel. A beteg 2008. június 21-én azzal fordult a II. rendű alpereshez, hogy panaszai lényegesen nem enyhültek. A II. rendű alperes Methotrexat terápiát indított el heti 10 mg-os mennyiségben, a már alkalmazott Arcoxia és napi egy tabletta Medrol kezelés mellett. ...t 2008. július 19-ére rendelte vissza kontrollra azzal, hogy hozzon magával laborleletet. ...nál 2008. július 11-én heves torokfájás jelentkezett, július 14-én torokfájással kísért fulladásos panaszokkal fordult háziorvosához, aki heveny torokgyulladást állapított meg, antibiotikumot írt fel és a beteg labor- és röntgenvizsgálatát kérte. A laboreredmény alapján a ...ra irányította, ahová 2008. július 15. napján vették fel a beteget. A kórházban széles spektrumú antibiotikum terápiát végeztek, végbél- és gyomortükrözést terveztek, amely a beteg vizsgálattal szembeni intoleranciája miatt hiúsult meg. Kielégítő általános állapotban bocsátották otthonába, 2008. augusztus 1-jén azonban ismételt felvételére került sor. Megállapították, hogy a jobb oldali tüdőgyulladás mellett veseelégtelenség alakult ki, a nyelőcsővében gombás fertőzés, a gyomrában pedig fekélyek találhatók. További intenzív antibiotikus kezelésben részesült, azonban állapota folyamatosan romlott és 2008. augusztus 7. napján elhunyt. A halál közvetlen oka az álhártyás vastagbél gyulladás nyomán kialakult savós, gennyes hashártyagyulladás volt.

Az I-II. rendű felperesek keresetükben egyetemlegesen kérték az I-II. rendű alpereseket kártérítés megfizetésére kötelezni. Állításuk szerint a beteg halálát közvetlenül okozó heveny hashártyagyulladásához vezető vastagbél elváltozás kialakulása része lehet az I-II. rendű alperesek által felírt és együttesen alkalmazott gyógyszerek mellékhatásának.

Az I-II. rendű alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az I. rendű alperes előadása szerint ... egészségi állapotának nyomon követése, a szükségessé váló kezelés, a gyógyszerek felírása az elvárható gondosságnak megfelelően történt. A II. rendű alperes állítása szerint a szakmai szabályok szerint, az elvárható gondosság tanúsítása mellett járt el. Az I-II. rendű felperesek által állított gyógyszereket együtt nem írta fel, azokat ... együttesen nem is szedhette. A II. rendű alperes a perben beszerzett szakértői vélemény megállapításait vitatta, kifogásolta, hogy a szakkonzulens nem reumatológus szakember volt, a szakkérdés megválaszolásához nem rendelkezett kellő kompetenciával. Állítása szerint a szakvéleményben írtak a reumatológiában alkalmazott kis dózisú Methotrexat esetében nem igazak, nincs semmiféle orvosi előírás, vagy kollégiumi állásfoglalás a Methotrexat felírására vonatkozóan. Álláspontja alátámasztására csatolta dr. ... reumatológus orvosszakértő véleményét.

Az I-II. rendű felperesek sérelmezték, hogy dr. ... annak ellenére adott szakértői véleményt, hogy az I-II. rendű felperesek az orvosi titoktartás alól a felmentést a számára nem adták meg.

Az I. rendű alperesi beavatkozó érdemi nyilatkozatot nem tett. A II. rendű alperesi beavatkozó a II. rendű alperes álláspontjához csatlakozva a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletével megállapította, hogy az I-II. rendű felpereseket ... 2008. augusztus 7-én bekövetkezett halálából eredően ért kárért a II. rendű alperes teljes felelősséggel tartozik. Az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította. Egyetemlegesen kötelezte az I-II. rendű felpereseket, hogy az I. rendű alperesnek fizesse meg 317.500 forint perköltséget. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy az I. rendű alperes által nyújtott ellátás ... halálához vezető folyamatban nem játszott szerepet, ezért a vele szemben előterjesztett keresetet elutasította. A kirendelt igazságügyi orvosszakértő véleménye alapján megállapította, hogy a II. rendű alperes által ... kezeléséhez előírt gyógyszerek szedhetők voltak együtt, azokat a II. rendű alperes a protokollnak megfelelően alkalmazta. Ugyanakkor megállapította, hogy a II. rendű alperes a Methotrexat terápia indításánál mulasztott akkor, amikor mellkasröntgent nem szerzett be, és a kezelés megkezdését követő második héten nem utalta laboratóriumi vizsgálatra a beteget. A szakértő további megállapítása szerint a Methotrexat kezeléshez szükséges szoros orvosi felügyeletet a II. rendű alperes nem biztosította. Az elsőfokú bíróság dr. ... véleményét a bizonyítékok sorában értékelte és nevezett tanúként hallgatta meg. A személyesen meghallgatott kirendelt szakértő tárgyaláson kiegészített véleménye, valamint dr. ... tanúvallomását is figyelembe véve állapította meg, hogy a II. rendű alperes ... gyógykezelése során nem a szakmai előírásoknak megfelelően járt el, amikor a beteget a Methotrexat kezelés megkezdését követő 1 hónapra rendelte vissza kontrollvizsgálatra. E mulasztásnak a jelentősége abban áll, hogy a szövődmény korai felismerése esetén csökkenteni lehetett volna annak a lehetőségét, hogy a szövődmény súlyosabbá váljon, a betegnél a végzetessé váló állapot kialakuljon. Az I-II. rendű alperesek új szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát elutasította, ugyanis a reumatológiai protokoll tekintetében - a II. rendű alperes által sem vitatottan - kompetens dr. ... tanú a kirendelt szakértővel azonos álláspontra helyezkedett, másfelől a II. rendű alperes felelősségét a beteg állapotának nem megfelelő figyelemmel kísérése alapozza meg, ami nem szorosan reumatológiai szakorvosi, hanem általános orvosszakértői kérdés.

Az elsőfokú bíróság közbenső és részítélete ellen a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérve. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elutasította az új szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak be kellett volna szerezni az új protokollt, ugyanis a külföldi szakirodalom alapján a protokoll az esethez képest alig egy évvel később - 2009-ben - már megváltozott és nem kétheti, hanem havi visszarendelést ír elő a Methotrexat gyógyszerrel kezelt betegek esetében. Hangsúlyozta: dr. ... is úgy foglalt állást, hogy a kéthetente történő visszarendelés szükségtelen volt. Rámutatott: a perbeli dokumentációból nem állapítható meg, hogy a kórházba történt 2008. július 15-ei felvételekor mi volt a beteg státusza, így nem tudható, hogy a Methotrexat gyógyszer mit okozott a

betegnél. Nem derült ki a perben, hogy amennyiben súlyos szövődmény alakult ki az elhunytánál, úgy miért engedte haza a kórház. Az sem derült ki, hogy a beteg milyen egyéb orvosságokat szedett, a háziorvosi karton hiányában ezt a szakértő sem vizsgálhatta. Vitatta, hogy kezdetben kéthetente kellett volna röntgenfelvételt készíteni, ezen túlmenően azonban a perben nem derült ki az sem, hogy ennek elmaradása bármiféle jelentőséggel bírt volna, vitatható, hogy összefüggésbe hozható a beteg halálával. Továbbra is vitatta a kirendelt szakértői intézet részéről szakvéleményt adó szakorvos kompetenciáját. Megjegyezte: a beteg figyelemmel kísérése, amely miatt az elsőfokú bíróság a II. rendű alperest elmarasztalta, nem a szakorvos, hanem a háziorvos feladata. Álláspontja alátámasztására csatolta prof. dr. ..., és dr. ... szakvéleményét, amely szerint a Methotrexat készítmény alkalmazási előírata nem ad számszerű útmutatást az ellenőrzések milyenségére és gyakoriságára, nincs teljes egyezés az egyébként hivatalosnak tartott alkalmazási előírat és a módszertani ajánlás között sem. Álláspontja szerint a protokollra történő hivatkozás a mellkasröntgen kapcsán szakmaiatlan, ugyanis a protokoll szerint a kezelés megkezdése előtt javasolt a mellkasröntgen, de egyik módszertani levél sem ír elő kötelező időpont betartást, ha a betegnek néhány hónappal a kezelés előtt volt negatív mellkas felvétele, akkor a Methotrexat kezelés után röviddel nem indokolt újabbat elvégezni.

Az I-II. rendű felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletének helybenhagyására irányult. Hangsúlyozták, hogy a II. rendű alperes a kiegészített szakértői vélemény alapján nem mentette ki magát a kártérítési felelősség alól, ugyanis meghallgatása során dr. ... kiemelte: bár az alkalmazott terápia korrekt volt, azonban a beteg állapotának figyelemmel kísérése, az esetleges szövődmények felismerése ugyancsak az orvos feladata lett volna. Az elsőfokú eljárásban a II. rendű alperes által jogellenesen beszerzett szakértői véleményt adó dr. ... ugyancsak elismerte, hogy a perbeli eset idején érvényben lévő protokoll szerint a Methotrexat alkalmazása során röntgenfelvételt kell készíteni, és kezdetben kéthetente, az első hat hónapban havonta kell a beteget kontrollra visszarendelni. Utalt arra is, hogy a II. rendű alperes álláspontjával szemben jelen pernek a ... Kórház nem volt alperese, így az eljárásban nem kellett vizsgálni a kórház felelősségét. Állítása szerint az elsőfokú eljárásban a szakértő a rendelkezésére álló orvosi dokumentáció alapján a részére feltett kérdéseket megválaszolta, az elsőfokú eljárásban a II. rendű alperes a fellebbezésben felvetett iratok hiányát nem kifogásolta, azt sem jelezte, hogy a szakértőnek vizsgálnia kellene a kórház felelősségét is. A II. rendű alperesnek a kártérítő felelősség alóli mentesüléséhez nem azt kell bizonyítania, hogy valaki más hibázott, hanem azt, hogy ő nem. Fenntartotta azon álláspontját is, miszerint a szakközreműködő ugyan nem reumatológus, de tapasztalata, gyakorlata és szakirányú tudományos tevékenysége okán megfelelő szakmai kompetenciával rendelkezett a reumatológiai kérdésekben való nyilatkozattételre. Kiemelte, hogy a II. rendű alperes fellebbezéséhez csatolt, jogszabálysértően beszerzett bizonyíték nem használható fel a perben, a II. rendű alperes ugyanis nem kérte a titoktartás alóli felmentést a dokumentáció megismeréséhez. Ezen túlmenően e bizonyítéokra a II. rendű alperes

az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott, így azt a Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban már nem használhatja fel.

A II. rendű beavatkozó a II. rendű alperes fellebbezéséhez csatlakozva a kereset elutasítását kérte.

A II. rendű alperes fellebbezése nem megalapozott.

Fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletének az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasító rendelkezése [Pp. 228. § (4) bekezdés], a Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű alperes fellebbezése, és az I-II. rendű felperesek fellebbezési ellenkérelme korlátai között bírálta felül [Pp. 253. § (3) bekezdés], és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a II. rendű alperes kártérítő felelősségének elbírálásához szükséges mértékben feltárta, a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű értékelésével meghozott érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla mindenben egyetértett.

Kifejezetten a II. rendű alperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel emeli ki a Fővárosi Ítéltábla a következőket:

A jogvitát arra figyelemmel kellett elbírálni, hogy ... és a II. rendű alperes között - társadalombiztosítási elemekkel is átszőtt -, a megbízási és a vállalkozási szerződés jellemzőit magában foglaló polgári jogi jogviszony jött létre, amelynek megszegése - hibás teljesítése - esetén az alkalmazandó kártérítési jogkövetkezmény feltételeit a Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján érvényesülő Ptk. 339. § (1) bekezdése tartalmazza. A polgári jogi kártérítési felelősség általános feltételei közül - a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint - a károsultnak kell bizonyítania, hogy a károkozó jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kára keletkezett, ugyanakkor a károkozó kimentheti magát annak bizonyításával, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az adott helyzetben - egészségügyi intézménytől - általában elvárható magatartás tartalmát az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 77. § (3) bekezdése szerinti gondossági mérce - vagyis az ellátásban résztvevőktől elvárható gondosság - tölti ki. A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből következően az I-II. rendű felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a ... halála a II. rendű alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben következett be. A II. rendű alperes a kártérítő felelősség alól azzal mentheti ki magát, ha bizonyítja, hogy az Eütv. 77. § (3) bekezdése szerint az ellátásában résztvevőktől elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával járt el.

A kártérítés általános szabályát meghatározó jogszabályi rendelkezés a károkozó magatartás jogellenességét vélelmezi, azaz minden károkozó magatartás jogellenes, hacsak más jogszabály az adott károkozást jogszerűnek nem minősíti. Ez azzal a következménnyel jár, hogy a jogellenességet a károsultnak az eljárás

során nem kell bizonyítania. A károkozó mentheti ki magát a felelősség alól a károkozás jogellenességét kizáró ok bizonyításával.

Az I-II. rendű felperesek bizonyították, hogy káruk - hozzátartozójuk halála - a II. rendű alperes által végzett egészségügyi ellátás során következett be, a II. rendű alperes ezért a kártérítő felelősség alól magát csak azzal menthette ki, ha bizonyítja, hogy az ellátás során az orvostól elvárható gondosság és körültekintés, a beteg kezelésekor érvényben lévő protokoll követelményei szerint járt el, és a károsodás ennek ellenére következett be.

A Fővárosi Ítéltábla általánosságban kiemeli, hogy a bíróságnak a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékokat a maguk összességében kell értékelnie, és meggyőződése szerint elbírálnia [Pp. 206. § (1) bekezdés]. Utal arra is, hogy a bírói gyakorlat meghaladta azt a korábbi megközelítést, amely szerint a bíróság a felek által felkért szakértő véleményét csak mint a fél előadását értékelte. A felek által felkért szakértő véleménye ugyanis szakvélemény, szakmai álláspontot tartalmaz, ezért eltérő szakmai megállapítások esetén a bíróság által kirendelt és a fél által felkért szakértő eltérő szakmai megállapításának ütköztetése nem mellőzhető.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján értékelve helytállóan állapította meg, hogy a kártérítési felelőssége alól a II. rendű alperes azért nem tudta magát kimenteni, mert ...t a Methotrexat kezelés megkezdését követően nem két hétre, hanem egy hónapra rendelte vissza kontrollvizsgálatra. A II. rendű alperes nem tudta bizonyítani, hogy az ellátásban résztvevőktől elvárható gondosságot tanúsította, ... orvosi ellátása, állapotának nyomon követése megfelelő volt, és a beteg halála semmiképpen nem vezethető vissza a kontrollvizsgálat késedelmes alkalmazására, hogy semmiképpen nem játszott szerepet a beteg halálához vezető folyamatban az, hogy nem két hétre rendelte vissza a beteget, a kár az elvárható gondos magatartás tanúsítása esetén is bekövetkezett volna.

Az adott esetben a kártérítő felelősség megállapítása szempontjából jelentőséget kellett tulajdonítani annak, hogy szakértői véleménnyel alátámasztott tény: a Methotrexat mellékhatása lehetett az a vérképzőszervi rendellenesség, amely szükségessé tette a beteg széles spektrumú antibiotikus kezelését, amelynek ritka mellékhatása, a vastagbélgyulladás vezetett ... halálához. Sem a kirendelt, sem a magán szakértő nem vitatta, hogy a beteg kezelésekor létezett az a protokoll, miszerint a Methotrexat alkalmazását követően kezdetben kéthetente kell a beteget kontrollra visszarendelni. Kétségtelen, hogy egy szakmai protokoll nem egyik napról a másikra változik meg, azonban az adott egészségügyi ellátás során akkor is az érvényben lévő protokoll, és általában a gyógyító orvostól elvárható gondosság szerint kell megítélni az orvos eljárását, ha a protokoll tekintetében a tudományos gondolkodás esetleg már egy más irányba indult. Jelentőséget kell tulajdonítani annak is, hogy az adott esetben éppen a II. rendű alperes által felkért reumatológus szakértő is úgy nyilatkozott: ő maga is két hét múlva rendelte volna vissza kontrollra a beteget. A szakértők nem zárták ki annak a lehetőségét, hogy kedvezőbben alakult volna a beteg sorsa, megelőzhető lett volna állapotának romlása,

amennyiben a korábban elvégzett kontroll, illetőleg laborvizsgálat alkalmat teremtett volna a fellépett szövődmény felismerésére.

Alaptalanul hivatkozott a II. rendű alperes fellebbezésében arra, hogy a háziorvos feladata lett volna a beteg állapotának nyomon követése, ugyanis a Methotrexat alkalmazását a II. rendű alperes írta elő, az ő feladata lett volna, hogy a beteget olyan helyzetbe hozza - akár a háziorvoson keresztül -, hogy tisztában legyen azzal, hogy a Methotrexat alkalmazása mellett milyen vizsgálatokat, mikor kell elvégezni.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a II. rendű alperes újabb szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványának nem adott helyt, illetőleg elutasította a kirendelt szakértő kompetenciájának hiányát állító kifogást, különös tekintettel arra, hogy a II. rendű alperes által felkért reumatológus szakértő - aki szakvéleményét az I-II. rendű felperesek személyiségi jogait sértve, az orvosi titoktartás alóli felmentés hiányában készítette el - a II. rendű alperes kártérítő felelősségét megalapozó releváns szakkérdésben egyetértett a kirendelt szakértő álláspontjával.

Az előzőekben kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság a kirendelt és a magán szakértő véleményével összhangban helyesen értékelte a II. rendű alperes mulasztását, és azt is helytállóan állapította meg, hogy a mulasztással a II. rendű alperes ...tól az életben maradás esélyét vette el, eljárása a gyógyító orvostól az Eütv. szerint elvárható fokozott gondossági mércét sértve, a kellő gondosságot elmulasztva, felróhatóan okozta az I-II. rendű felperesek kárát.

A Fővárosi Ítéltábla utal arra, hogy a kárfelelősség szempontjából releváns okozati összefüggés nem csupán direkt és közvetlen lehet: az is megalapozza a felelősséget, ha a II. rendű alperes tevékenysége folytán - mint a jelen esetben - csak az esélyét veszíti el a károsult annak, hogy sorsa másként alakuljon.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletét - helyes indokaira utalással - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a közbenső ítéletével elbírált jogalapra tekintettel - a II. rendű alperes eredménytelen fellebbezésének figyelembevételével - a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a II. rendű alperest az I-II. rendű felperesek részére jogi képviseletük ellátásáért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint - a 4/A. § értelmében áfa figyelembevételével - megállapított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére. A tárgyi illetékfeljegyzési jogos ügyben a II. rendű alperes által előzetesen lerótt fellebbezési eljárási illeték összege az Itv. 47. § (1) bekezdésében meghatározott mértéket nem érte el, így a hiányzó fellebbezési eljárási illetéket a II. rendű alperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint 15. § (1) és (3) bekezdése alapján köteles - felhívásra - megfizetni az államnak.

Budapest, 2013. április 10.

Dr. Sághy Mária s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s. k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s. k.
bíró